

Handläggare
Albin Ring
Telefon: 08-508 289 28

Till
Miljö- och hälsoskyddsnamnden
2019-10-22, p. 11

Ansökan om dispens från förbudet i 15 kap. 24 § miljöbalken för hantering av frityrolja

Yttrande till Mark- och miljööverdomstolen i mål nr M 6924-19

Förvaltningens förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslutar att

1. Anta och översända förvaltningens förslag till yttrande, bilaga 1, till Mark- och miljööverdomstolen.
2. Justera beslutet omedelbart.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Monika Gerdhem
Avdelningschef

Sammanfattning

Föremålet för den aktuella prövningen i Mark- och miljööverdomstolen är huruvida använd frityrolja ska anses utgöra ett hushållsavfall enligt 15 kap. 3 § miljöbalken (1998:808) och därmed omfattas av det kommunala avfallsmonopolet, eller ett verksamhetsavfall som verksamheten istället själv får ansvara för hanteringen av.

Diensten Ekonomisk förening (*McDonald's*) inkom till nämnden med en ansökan om dispens enligt miljöbalken avseende hanteringen av frityrolja. Föreningen yrkade i första hand att ansökan skulle avvisas, eftersom avfallet enligt deras uppfattning är ett verksamhetsavfall, och i andra hand att ansökan skulle bifallas.

Nämnden beslutade att avslå McDonald's förstahandsyrkande men medge dispens enligt föreningens andrahandsyrkande. Beslutet att avslå förstahandsyrkandet grundades i att nämnden i ett tidigare ställningstagande i frågan fastställt att avfallsslaget fett och spillfett från restauranger ska betraktas som med hushållsavfall jämförligt avfall. Beslutet att medge ansökan om dispens grundades i

bedömningen att McDonald's kunde omhänderta avfallet på ett ur miljömässig synpunkt godtagbart sätt.

Nämndens beslut har fastställts av mark- och miljödomstolen i dom den 29 maj 2019, mål nr M 8465-18. McDonald's har överklagat domen till Mark- och miljööverdomstolen som har meddelat prövningstillstånd och förelagt nämnden att yttra sig över föreningens överklagande (bilaga 2).

Förvaltningen föreslår att nämnden ska vidhålla att det aktuella avfallet, fritureolja, ska anses utgöra med hushållsavfall jämförligt avfall och yrka att Mark- och miljööverdomstolen därmed ska fastställa mark- och miljödomstolens överklagade dom, enligt vad som framgår av förvaltningens förslag till yttrande i bilaga 1.

Bakgrund

Den 7 november 2017 kompletterade Naturvårdsverket sin vägledning till definitionen av hushållsavfall såvitt avser fett och spillfett från restauranger. Naturvårdsverkets bedömning i vägledningen är att spillfett och fett från fettavskiljare generellt inte bör ses som ett hushållsavfall (och därmed jämförligt avfall), utan som verksamhetsavfall, och därmed falla utanför det kommunala avfallsmonopolet.

Vid sammanträdet den 30 januari 2018 (§ 9, dnr 2017-18522) redogjorde nämnden för sin bedömning av Naturvårdsverkets kompletterade vägledning. Nämnden framhöll att den inte delar den rättsliga analysen i vägledningen och att den därtill riskerar att leda till en mängd oklarheter i tillämpningen och svårigheter för verksamheterna. Av nämndens beslut framgår att bedömningen därför är att den aktuella avfallsfraktionen alltså kommer att betraktas som ett avfall jämförligt med hushållsavfall i tillsynen inom Stockholms stad.

Den 12 mars 2018 inkom McDonald's med en ansökan om dispens avseende hantering av fritureolja. Föreningen yrkade i första hand att dispensansökan skulle avvisas, eftersom den använda fritureoljan är ett verksamhetsavfall, och i andra hand att dispensansökan skulle bifallas.

Den 10 april 2018 (§ 27, dnr 2018-4697) avslog nämnden McDonald's förstahandsyrkande, men beviljade dispens enligt föreningens andrahandsyrkande.

McDonald's överklagade nämndens beslut till länsstyrelsen som i beslut den 14 december 2018 upphävde nämndens beslut och avvisade föreningens ansökan.

Nämnden överklagade beslutet till mark- och miljödomstolen som i dom den 29 maj 2019, med upphävande av länsstyrelsens beslut, fastställde nämndens beslut.

McDonalds överklagade domen till Mark- och miljööverdomstolen som den 19 september 2019 beslutade att ge prövningstillstånd.

Domstolen har nu förelagt nämnden att senast den 3 oktober 2019 yttra sig över föreningens överklagande av mark- och miljödomstolens dom (bilaga 2).

Nämnden har ansökt om och beviljats anstånd med att inkomma med yttrande till den 29 oktober 2019 så att ärendet kan nämndbehandlas.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden ska anta och översända förvaltningens förslag till yttrande enligt bilaga 1. I yttrandet anför förvaltningen sammanfattningsvis följande.

Med hänvisning till nämndens beslut den 30 januari 2018 respektive den 10 april 2018, vidhåller nämnden sin bedömning att uttjänta fritureoljor och spillfetter från restauranger utgör hushållsavfall enligt 15 kap. 3 § miljöbalken och därmed omfattas av det kommunala renhållningsansvaret enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.

Det av McDonald's och Naturvårdsverket åberopade rättsfallet MÖD 2012:49 inte ger någon vägledning kring bedömning av restaurangavfall eftersom det handlar om butiksavfall. Istället bör domstolen hämta vägledning från avgörandet MÖD 2006:65 där dåvarande Miljööverdomstolen fann att avfall från bland annat kök och restauranger i ett sjukhus skulle betraktas som med hushållsavfall jämförligt avfall.

Det är av stor vikt att avfall från restaurangkök bedöms på ett enhetligt sätt. Det går inte att bryta ut vissa avfallsslag, t.ex. fritureolja, från det kommunala avfallsmonopolet bara för att det kan utgöra en resurs för verksamheterna och samtidigt låta övriga mindre attraktiva avfallsslag kvarstå som hushållsavfall som därvid ska hämtas av den kommunala renhållaren till en delvis

subventionerad taxa. Bedömningen av avfallets nedskräpningspotential måste ske utifrån en samlad bild av allt avfall som genereras som en följd av tillredningen av livsmedel i verksamheten och inte bara en viss del.

Mot bakgrund av vad som anförs ovan, och med hänvisning till vad som framgår av nämndens beslut den 30 januari 2018 respektive den 10 april 2018 samt vad nämnden i övrigt tidigare har anfört i ärendet, anser nämnden att Mark- och miljööverdomstolen ska avslå McDonald's överklagande och fastställa mark- och miljödomstolens dom.

Slut.

Bilagor

1. Förslag till Yttrande till Mark- och miljööverdomstolen i mål nr M 6924-19.
2. McDonalds yttrande (aktbilaga 1-3)
3. Naturvårdsverkets yttrande (aktbilaga 5-6)